

FLETË E SHOQATËS SË NXËNËSAVE TË MEDRESËS «ALAUDIN» PRISHTINË

Numër: 3, viti i II Prishtinë,
mars, maj 1977

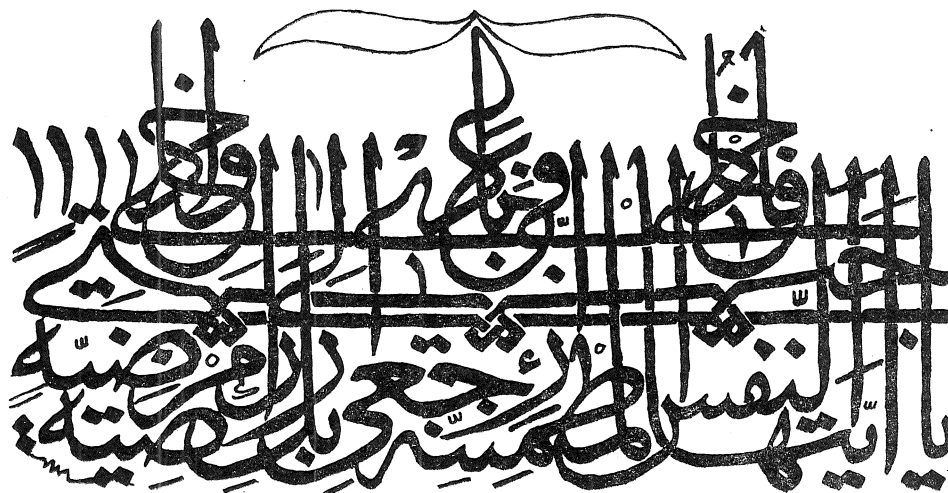
Rebi ul evel, R. ahir xhuma-
del ula 1395.

NË KËTÛ NUMER:

Mbi pijët alkooolike,
Dituria sipas Islamit
A dini se ...

TË NDALUARIT E PIJEVE ALKOOLIKE

Siç është e ditur, islamizmi është shpallur në vendin dhe në kohën më të nevojshme, mu atëher kur njeriun e kishte kapluar injoranca, njerëzimi kishte marrën e humnerës, ishin larguar nga rruga e drejtë dhe kishin humbur të gjitha normat njerëzore të morali. Tani, më se kurdoherë, u paraqit nevoja për rimrinkëmbjen e tyre, për të vënë një sistem të ri, i cili do t'i largonte nga rruga e errësirës e do t'i udhizonte në dritë dhe shpëtim. Kjo gjë u realizua me zbritjen e shpalljes së shenjëve të cila arriti ta ngrit njeriun në çdo aspekt. Ajo, ia tërhoq vërejtjen për çdo gjë të pa vlerashme dhe të dëmshme dhe ia bëri haram, punimin e tyre, ndërsa e këshilloi për çdo gjë të mirë, të dobishme e njëherit e porosi për zbatimin e tyre. Një ndër ato të cilat ishin të dëmshme dhe që iu ndaluan njeriut është edhe përdorimi i pijeve alkoolike.

Për alkoolin njerëzit kanë ditur qysh para mijëra vitesh, ndërsa sa i përket ati që shkakton të dejturit, është përhapur edhe te

arabët. Këtë materje dejse, arabët e quajtën alkool, është emër i një materje e cila në përberjen e vet të helmuar, i përngjanë shpirtusit. Më vonë, kjo materje u përhap edhe në Evropë. Materjet nga të cilat prodhohet alkooli, janë të ndryshme, e ndër to: elbi, gruri, patatet, orizi, rrushi etj. Alkooli i pastërt nuk përmban aspak ujë, ndërsa ai në tregje përmban 40%. Alkooli është bazë e çdo pije dejse. Këtij i shtohen materje të ndryshme që i japin shije dhe ngjyrë të dëshiruar. Pijet e forta siç janë: rumi, konjaku, viski, votka etj. përmbajnë 30—60% alkool, ndërsa ato më të butat si: toniku, birra, likeri shampaci etj. përmbajnë 5—20% alkool.

Këto pije, te arabët janë përdorur me shumicë. Me shpalljen e Islamizmit, arabët edhe më te vazhdonin të përdornin alkoolin. Një gjë e tillë vazhdoi edhe pas pranimit të tij. Rrallë gjëndeje ndonjë njeri që e ndërpreu pirjen e tij. Muhamedi a. s. asnjëherë gjatë jetës së vet nuk e ka shijuar alkoolin.

Shokët e njohur të profetit e hetuan që alkooli shpeshherë në mesin e tyre, dhe jo vetëm në mesin e tyre, por edhe në mbarë bashkësinë islame. Sillte përçarje e cila në mënyrë negative ndikon te në unjimin e tyre, gjë që ishte për ta shumë i nevojshëm, për të mundur tu përballojnë kundërshtarëve të tyre — mushrikëve. Për këtë çështje disa nga shokët e Muhamedit a. s. e pyetën atë: »Na jep një vendim në lidhje me verën? Pse ajo na shkatërron mendjen dhe pasurinë tonë? Së shpejti zbriti ajeti i surës »Bekareh«, që thekson: JES ELUNEKE ANIL HAMRI VEL MEJSIRI? KUL FIHIMA ITHMUN KEBIRUN VE MENAFIU LIN NASI VE ITHMUHUMA EKBERU MIN NEFIHIMA«.

»Të pyesin ty (O Muhamed) për verën dhe bixhozin. Thuaju atyre në to ka mëkatë të mëdha dhe dobi për njerëzit, por dëmi i tyre është më i madh se sa dobia!«

Shpallaja e këtij ajeti ndikon pozitivisht, u dha udhëzim disave (nga muslimanët) që të ndalohen nga ato, gjersa ca të tjerë akoma vazhdonin ta pinë.

Një ditë shoku i njohur i M. a. s. Abdu-rrahman bin Avfi i thirri ca shokë të tij në gosti. Ata argëtoheshin, hanin dhe pinin. Në mesin e tyre kish edhe të dehur. Disa prej tyre u ngritën për të falur namaz. Në atë rast lexoi surën »KAFIRUN«. Atë të cilën gabimë e lexoi: »AËBUDU MA TAËBUDUN« në vend: »LA AËBUDU MA TAËBUDUNE«, në ç'rastë qëllimi i sures e humbi kuptimin dhe pas kësaj ngjarjeje zbriti ajeti i sures »NISA«: »JA EJJUHEL LEDHINE AMENU LA TAKREBUS SALATE VE ENTUM SUKARA, HATTA TAËLEMU MA TEKULUNE«.

»O ju të cilët keni besuar! Mos u afrohuni në namaz duke qenë të dehur, në mënyrë që ta dini atë që e thuani!«

Me zbritjen e këtij ajeti, përdorimi i alkoolit zbriti në minimum. Me të shofim se Perendia ju kufizon, atyre që donin të pinin kohën e pirjes, sepse kohët e namazit njena me tjetrën janë të afërta dhe bëhet gadi e pamundur për muslimanët që të dejen sepse, nëse dejen nuk mund të çdejen për të hy në namaz. Ca muslimanë, të cilët ishin ma inteligjentë, tani më largohen gadi krejtësisht ngj pyrja e alkoolit, duke u nisur nga ajo se një gjë e cila të pengonë në namaz nuk mund të jetë e mirë. Mirëpo gjerë në këtë kohë alkooli nuk është ndaluar definitivisht. Me gjithatë disa ende vazhdonin ta

përdorin alkoolin, duke menduar se nuk ka zbritur ajeti i cili kategorikisht ndalon përdorimin e tij. Një shoqëri medinase argëtoheshin me pije. Në atë shoqëri gjendet edhe mekasi Said ibën Vekasi. Në atë shoqëri kanë ngrënë, pijë dhe kënduar. Kur alkooli e bëri të veten, me këngët erdhi deri te motivi shovenist mes fiseve dhe deri te fyemja. Sëadi me disa vargje i ofendon ensarit me ç'rast njeri nga ensarit reagoi ashpër, ngriti nofullën e deves dhe i ra Seadit në kokë me tërë fuqinë që kishte dhe i solli dëme të mëdha trupore. Për këtë ngjarje e lajmruan M. a. s. Në atë moment ishte prezent edhe Omeri r. a. i cili tha: »O Zot, na jep vendim të kjo të lidhje me verën«. Fill pas kësaj zbriti vërseti me të cilin Perendia definitivisht, njëherë e përgjithmonë ndalon alkoolin, ku thotë: (JA EJ JUHEL LEDHINE AMENU IN NEMEL HAMRU VEL MEJSIRU VEL ENSABU VEL EZLAMU RIXHSUN MIN AMELISH SHEJTAN FEXHTE-NIBUHU LEAL LEKUM TUFLIHUN).

»O ju të cilët keni besuar, vena, mishi i derrit, bixhozi dhe falli janë prej punëve të djallit, prandaj largoheni nëse dëshironi të jeni shpëtimtarë«.

Komentatori i njohur i Kuranit, Kaffal në lidhje me verën duke komentuar ajetin, thotë: »Mençuria kërkoi që ndalimi i alkoolit të bëhet gradualishtë shkallë-shkallë dhe me vëmendje. I Gjithfuqishmi e ka ditur që populli ka qenë i dhënë pas pijeve alkoolike dhe prej tyre kanë pasur dobi (në tregëti). Sikur që vinte vendimi përnjëherë do t'i befisonte, për do ishte fundosje e thellë. Pra ndalimi u bo me vëmendje«.

Menjëherë pas shpalljes së ajetit të parë në të cilin theksohet se në verë ka më tepër dëm se dobi, shumica e muslimanëve e lanë pijen; ata të cilët prodhonin filluan të i zgëlojnë prodhimet, ndërsa ata që kishin rezervë u munduan që sa më shpejt t'i harxhonin.

Me zbritjen e ajetit të dytë u ndalua falja e namazit në gjendje të dehur. Këtë gjë e muarën me seriozitet, dhe shumë prej atyre që e përdorshin pijet alkoolike, vëndosën që sa ma shpejt t'i harxhojnë rezervat e fundit. U ndërpre prodhimi dhe u orjantuan në prodhimet tjera. I erdhi radhi dhe zbriti ajeti me të cilat u ndalua definitivisht shitblerja e alkoolit, prodhimi i tij. Nëpër gjithësi gjendja është përgatitur për këtë ndalim. Kjo nuk qe ndonjë befasi apo rënje e fortë për ta. Përveç këtyre ajeteve egzistoj-

në edhe shumë hadithe të Muhamedit a. s. që flasin për dëmet dhe ndalime e tija në këtë dhe botën e ardhshme. Taberaniju në për mbledhjen e tij thekson se Muhamedi a. s. ka thënë: (IXHTENIBUL HAMRE FE IN NEHU REESU KUL LI SHERR-RRIN).

Ruheni nga vera, ajo është kohë e të gjithë të këqiave».

Hakemi thot se M. a. s. ka thënë: (MEN KANE JUEMINU BIL LAHI VE JEVMIL AHIRI FE LA JESHRI BNEL HAMRE MEN KANE JUEMINU BIL LAHI VEL JEVMEL AHIRIHI FELA JEXHLISAE ALA AIDETI JUSHRIBU ALEJHAL HAMRU).

»Kush beson në Perendien dhe në ditën e gjykimit mos të pije verë! Kush beson në Perendinë në ditën e gjykimit mos të ulet pranë tryezës në të cilën pihet verë«.

Buhariu dhe Muslimi në hadithet e M. a. s. theksojnë: »Gjithçka që të dejë është verë, kurse çdo verë është e ndaluar«. Ebu Davudi që ka ndëgjuar nga Numan ibën Beshir Ensarija se M. a. s. ka thënë: »Venë ka prej rrushit, elbit, grurit, mjaltit dhe hurmeve«. Në Kuran prej pijeve alkoolike përmendet vetëm »Hamru« e cila cakton verë siç është e njohur prodhohet nga rrushi, por në kuptimin më të gjërë të kësaj fjale përfshin të gjitha pijet alkoolike dhe për këtë shkak ndalohen të gjitha pijet alkoolike. Ajsha, bashkshortja e M. a. s. thot se Profeti a. s. ka thënë: (KUL LU MUSKIRIN HARAMIN MA ESKERE KETHIREHU FE KALILEHU HARAMU).

»Gjithçka që të dejë rreptësisht është e ndaluar. Çdo që të pinë shumica dhe pakica e tij është e ndaluar, haram«. Ummi Selemja gruaja e M. a. s. thotë se i dërguari ka ndaluar gjithçka të dejë. Është i ndaluar edhe përdorimi i drogave të ndryshme siç janë: opiumi, kokaini, hashashi etj. Duke vërtetuar dëmin që sjell alkooli, H. Aliu r. a. rreptësisht u shpreh ndaj pijeve alkoolike duke thënë: »Sikur një pikë të bije në një hurdhë (vend të vogël) dhe ma vonë mbi këtë hurdhë të ngritet minareja, unë në atë minare nuk do të kisha thirrur ezanin, ose sikur në ndonjë det të bjen një pikë verë dhe tani ai det të shendrohet, e në të njejtin vend të bëhet livadh unë, nuk do të kisha kullotur kafshët e mija në te«.

Sheriati islam pijet alkoolike nuk i ka konsideruar të çmuashme, për këtë shkak nuk i lejohet të bëhet kurnjëfarë marrëveshje me një të dejur (pijanec), si në shitblerje e të ngajshme. Bërja e gabimit, duke qenë

në gjendje të dejur nuk merrët si ndonjë lehtësim sipas të drejtës, e i dejuri nuk mund të kërkojë anulimin e vendimit, duke u arsyetuar se ka qenë në gjendje të dejur gjatë pruarjes së këtij vendimi, por merret parasysh vetëm pala muslimane.

E përveç dënimit të rëndë në botën e amshuar për dëfrimin e alkoolit, Islamizmi ka paraparë dënim të rëndë edhe në këtë botë, pra i dehuri total dënohet me 80 rrahje. Islamizmi e ka ndaluar edhe sa do sasi të vogël të alkoolit, për arsye se është vështirë të gjendet mesatarja në mes të pakicës dhe shumicës.

Pra ndokush mund të thotë që dënimi për alkoolin është i pa vend dhe i pa arsye, për shkak se kjo do të thotë për t'i ndaluar dhe për të i robëruar lirinë e tij personale. »Çka iu intereson atyre që unë pi, gjersa unë pi për barkun tim, jap të hollat e mia« — thotë i dejuri. Duke mos u thelluar në çështje ndokush mund t'u japë të drejtë të dejurit, por duke u thelluar më thell dhe duke i studjuar çështjet dhe dëmin që na sjell alkooli jo vetëm ai që e pi, por edhe e mbarë familja, fqinjët, pasardhësit dhe shoqëria e tij, atëherë na del në shesh që dëfrimi që e arrijnë gjatë pirjes së alkoolit nuk mund të jetë gjë private apo personale. por ky është problem i madh i mbarë shoqërisë.

Islamizmi para 14 shekujve përdorimin e alkoolit e ka konsideruar si krim dhe e numronte një ndër veprat më të ndaluara që i kërcnohet solidaritetit, qoftë personal apo shoqëror. I sjell dëm dhe ia nxin fytyrën dhe ia humbë nderin e secilit. Alkooli është i dëmshëm dhe ka humbur me mijra njerëz të fuqishëm, me mijëra të tjerë kanë humbur familjet ca nga ata janë të ardhur deri te lypja e lëmshës. Kur jeta e njeriut orientohet në alkool më së pari gjurma e tij shihet në pikëpamje shpirtërore më vonë i paraqitet sëmundje trupore siç janë: sëmundjet e zemrës, lukthit, veshkëve, zorrëve, dhe më në fund vjen çmenduri. E humb jetën një njeri i cili ka mundë t'i kontribuojë jetës dhe shoqërisë. Përdorimi i alkoolit ndikon negativisht edhe te organet seksuale gjë që më vonë vërehet te pasardhësit e tij që do të thotë që prej paraardhësve janë të rrezikuar pasardhësit e tij në pikëpamje trupore si dhe shpirtërore. Ndjesija e aftësive të rrejshme për punë dhe vendosje në vetëvehte e cila paraqitet gjatë deformimit me sasi të vogla alkoolike është shumë e rrezikshme sepse shmangja individuale në sjedhje dhe punë për të cilët nuk

janë të aftë ose ju merret gjindëshmëria në momentin e duhur. Kështu që vinë deri te fatkeqësitë, e komunikacionit dhe të hekurdhës ku për shkak të alkoolit shuhet jeta dhe egzistenca e shumë njerëzive.

Secilit i është e ditur kriminalizimi, rrahjet, vdekjet e ngjashme. Më së shpejti këto paraqitën në ditët kur hargjohet me shumicë alkooli. Prej të dehurit njerëzit vuajnë materialisht, moralisht dhe në pikëpamje shëndetësore. Shumë familje, rinia e të cilve dëmtohet në çdo pikëpamje-aspekt. Alkoolistët lehtë sëmuhen, binën në ndikimin e rrethit dhe shoqërisë së tyre, bëjnë fyemje-sulme me të cilat shkaktojnë dëme të dukshme materiale.

Alkoolizmi njëmend është problem social i cili depërton në të gjitha lëmitë e jetës së njeriut, kështu dëshmojnë edhe mjekët, nuk duhet t'u vëhët veshi atyre të cilët flasin: »Ne po i shohim shumë njerëz të cilët vazhdimisht-rregullisht hargjojnë pije alkoolike, e ne po shohim që tek ata janë paraqitur ato pasoja për të cilat flasin mjekët«. Raste të këtilla janë të jashtëzakonshme dhe të rralla. Përveç kësaj ka njerëz me organizëm më të fortë janë më të qëndruashëm dhe të të cilët alkooli nuk ndikon rrezikshëm dhe shkatrrueshëm, njësoj, sikur që ka njerëz të cilët vinë në kontakt me të sëmuar nga sëmundjet infektuese dhe nuk i infektohen. oPr, megjithate, kjo nuk do të thotë se

në të ardhmën nuk do të infektohen nëse nuk mbrohen apo ruhen. Nëse alkoolisti është në moshën rinore dhe në të nuk vërehen shenjat e veprimit të alkoolit, kjo kurseji nuk është shenjë që në të ardhmën nuk do të paraqitën, ndoshta edhe paraqitën, por vetë alkoolisti ende nuk i heton.

Duke i parë pasojat e tmerrshme të alkoolit për shoqërinë, shumë shtete kanë ndërmarrë masa të ndryshme për pengimin e tij, si: zgjerimi i shoqërive antialkooliste, shpërndarja e literaturës kundër alkoolistëve, fjalime të hapta propagandistike etj. Ca nga shtetet u orvatën që me ligj t'u ndalojnë përdorimin e pijeve alkoolike në vendet e tyre, por në këtë, nuk patën sukses për shkak të profesionit të kapitalit ndër kombëtar të alkoolit. Ja, të dashur vëllëzër, çfarë pasojë të hershme dhe fatale përmban në vete alkooli. Qysh para 14 shek. kur shkenca nuk kishte zbuluar të gjitha pasojat e alkoolit dhe veprimin e tij shkatrrues, islamizmi si fe edhe në nga i Gjithfuqishmi, ka patur parasysh të gjitha pasojat e tmerrshme dhe fatale të alkoolit, të cilat në atë kohë nuk ishin të zbuluara, dhe mu për këtë alkoolit iu është shpall luftë pakompromis, duke e krahasuar me vepra më të këqia dhe duke caktuar për pianecin dënim të rëndë dhe të tmerrshëm.

Milahim SHEHU kl. V. 1975/76

TË KËRKUARIT E DITURISË ËSHTË DETYR E ÇDO MUSLIMANI

Një ndër komponentët kryesore, që nevojitet për çdo musliman apo muslimane është dituria. Njeriu, për të mundur ta njohë krijusin e tij, rrethin apo vendin ku jeton, përveç mendjes natyrore, duhet të jetë i pajisur me dituri të përgjithshme shkencore dhe njëkohësisht të formojë botëkuptime të drejta në lidhje me njohurit fetare. Ca matristë kanë formuar bindjen, se feja është shkaktare kryesore për »mospëparimin«. Qëllimi i tyre është: ta largojnë popullin nga besimi. Përkundër kësaj, islamizmi e ngrit lart diturinë e çmon përparimin,

dhe urdhëron çdo musliman dhe muslimane ta lypë atë, sepse ajo është ngritëse e çdo personi. Ja si thotë një fjalë e urtë: »I pasur bëhesh me dituri e jo me flori dhe i madh bëhesh me mendje jo me moshë«.

Dituria, së bashku me njeriun, kaloi nëpër etapat e zhvillimit të njerëzisë, ku sipas kohëve ngritet lart, ose stagnonte. Zoti, duke e parë popullin në besim dhe dituri të gabuar, dergoi peygamber për ta udhëzuar popullin në rrugë të drejtë dhe në besim të vertetë. Peygamberi i fundit Muhamedi a. s., duke i dhënë rëndësi të madhe të diturisë,

porositi që kjo të mos mbetet si një stoli e thatë e njeriut, opr të përdorët për qëllimet praktike, të ndihmojë në përmirësimin e gjendjes morale dhe materiale të njeriut, ja dhe një thënje e tij: »TALEBUL ILMI FERIDATUN ALA KUL-LI MUSLIMIN VE MUSLIMETIN«. »Te kërkuarit e diturisë është detyrë e çdo muslimani dhe muslimaneje«.

Dituria luan një rrol të rëndësishëm në sigurimin, aftësimin dhe zhvillimin e drejtë, mendor dhe trupor të njeriut. Zoti e çmon shumë diturinë. Dietaret që e shpërndajnë atë në popull, do t'i shpërblejë për kontributin e dhënë. Është interesant të përmendim se ca dhjet vjet më parë, mësuesi konsiderohej si njeri që kishte në dorë çelsin e përparimit shpirtëror dhe trupor të njeriut. Zoti për atë nuk do të dërgon peygamber tjetër përveç Muhamedit a. s., por këtë detyrë delikate jua besoi dietarve, duke ju premtuar nder të lartë. Ai i kategorizon njerëzit sipas diturisë, apo mos diturisë së tyre, duke thënë në një ajet të Kuranit: »EM MEN HUVE KANITUN ANAEL LEJLI SAXHIDEN VE KAIMEN JAHDHERUL AHIRETE JER-

XHU RAHMETE RAB BIHI KUL HEL JE-STEVLIL LEDHINE JALEMUNE VEL LEDHINE LA JALEMUNE IN NEMA JETE-DHEK KERU ULUL ELBAB«.

»Janë më të mirë morespektuesit, apo, ai i cili Zotit xh. sh. i tregon përluljen e vet në terrin dhe qëndrimin në këmbë duke llogaritur gjykimin e përgjithshëm, dhe ai që shpreson në mëshirën e Zotit të vet. Thua ju (o Muhamed) a janë të njejtë ata që dinë me ta që nuk dinë, vetëm njerëzit e kuptuan a mund ta nxënë dhe ta përkujtojnë«.

Sikur aftësia mendore të mos ishte e zhvilluar tek brezi i ri, nuk do të ishte e mundur të përcillen ngjarjet e ndryshme të cilat ndodhin në shoqëri, nuk do të ishte i aftë njeri t'i përcjellë të mbrrimet e ndryshme në shkencë, teknik, ose të dallojë besimin e vërtetë. Është e ditur se njeriu i cili nuk ka njohuri të gjërë në kulturë, shkencë dhe besim, nuk do të arrijë të kuptojë qëllimet e veta dhe as studimet e ndryshme shkencore dhe fetare.

Hamdi ILAZI kl. IV. 1975/76

KUR'ANI I MADHËRUAR

Kurani famëlartë është libri i fundit nga katër librat e shpallura, me të cilat Zoti xh. sh. ju mësoi njerëzive ligjet e drejta, që nevojiteshin për një jetë të lumtur. Poashtu edhe në Kuranin famëlartë u shënuan dispozitat, ndalimet dhe urdhërat, që formojnë rregullimin e jetës njerëzore. Ky libër i shënjtë ju shpall profetin të fundit Muhamedit a. s. në një periudhë prej njëzet vjetësh e sipër, jo komplet siç është sot i shkruar, por ajet pas ajeti sipas nevojës.

Kurani i madhëruar ka 114 kaptina, ca nga këto janë më të gjata, ca më të shkurta: më e gjatë është ajo »Bekare« ndërsa më e shkurta e »Kevtherit«. Libri është i ndarë në 30 pjesë, ku secila përfshin nga 10 fletë.

Rëndësi e konsideruar ju kushtua Kuranit në kohën e shkruarjes, nga muslimanët. Ruajtjen e tij e trashiguan edhe mus-

limanët që vinin brez pas brezi gjer në ditët e sotme. Me plot të drejtë mund të themi se respekt dhe interesim më të madh nuk gëzoi kurrë libër, përveç Kuranit. Zoti xh. sh. e zbriti Kuranin, e ruajtiti, dhe do ta ruajë gjerë në ditën e fundit. Ai, për këtë, na lajmëroi me ajetin (IN-NA NAHNU NEZ-ZELNEDH-DHIKRE VE IN-NA LEHU LEHAFIDHUN,) »Me të vërtetë na e kemi zbritur Kuranin dhe me të vërtetë ne, atë, do ta ruajmë«. Ky ajet na jep për të kuptuar se ruajtja e Kuranit është në mbikqyrjen e Zotit xh. sh., dhe se nuk do të pëson ndryshime nga dita e shpalljes së tij.

Shumë dietarë të mëdhenjë, filozofë, historjanë, shkrimtarë e ca të tjerë dhanë mendime se Kurani është libër i pashembull dhe vlefte e tij është e paçmuar. Mendim të tillë dha edhe shkrimtari i njohur Freng dr Moris kur tha: »Kurani është i lartë mbi

çdo kritikë, është mrekulli e letërsisë, është më i bukur nga librat qiellore, më i përsosur se tregimet e filozofisë Greke, është një enciklopedi e ndritshme». »Të njejtin mendim shpreh bashkëshpirtësi i tij filozofi Aleks Luvaron kur thotë: »Kurani është një vepër e shkëlqyer e mbushur me dije dhe filozofi të lartë«.

Muslimanët nga Kurani fitojnë këshilla të mëdha për jetën e lumtur në këtë botë dhe në të ardhmen. Dobitë që i fiton njeriu duke lexuar Kuran janë të panumërta, një ndër to është edhe edukata, cilësi mjaft me rëndësi në jetën e njeriut dhe shoqërisë, ai e mësoi si të sillet në familje, shoqëri, gje-

gjësisht në rrethin njerëzor ku ai jeton. Me leximin e këtij libri njeriu fiton begati të pashtershme për jetën tjetër, ndërsa, nga mungesa e leximit, shkaktohet moskryerja e lutjeve që na i detyroi Zoti xh. sh. Për leximin e Kuranit njeriu shpërblehet, bashkë me atë që në një mënyrë e ndihmon. Këtë na e bëri me dije Zoti xh. sh. kur tha: (VE TEAVENU ALEL BIRR-RRRI VET-TAKVA.) »Ndihmoni shoku-shokut në të mirë dhe lutje«. Nga ky ajet kuptojmë se secili musliman është i detyruar që t'i ndihmojë dikuj në punë të mira dhe në lutje.

Qefli OSMANI kl. IV. 1975/76

ROLI I MORALIT NË JETËN E NJERIUT

Islamizmi moralit i kushtoi kujdes të duhur, por edhe ne duhet të përpiqemi ta ruajmë, ngase është faktor me rëndësi në jetën e lumtur të individit dhe shoqërisë. Morali lindi që kur lindi edhe njeriu dhe shkoi krahas me të nëpër etapa të ndryshme të zhvillimit të njerëzisë.

Morali është dhe gjithë do të jetë, temë me randësi në biseda, në jetën e përditëshme. Çdo kusht, nëpërmes punës së përditëshme, mund të kontribuojë në ruajtjen e moralit në shoqëri, pa marrë parasyshë çfarë funksioni ka, apo çfarë pune kryen; mjeku me sjelljen e tij mund të kontribuojë në shërimin sa më të shpejtë të të sëmurarit. Mjeshtri sa më mirë duhet të kryejë punën që ju është besuar. Në rastin e kundër do të jetë i urrejtur nga masa e gjërë e popullit.

Zoti xh. sh. na ka porositur shumë herë moralin nëpërmes profetëve. Edhe profeti i fundit Muhamedi a. s. thotë: »BUITHTU LI UTEM-MIME MEKARIMEL AHLAKI«

»Jam i dërguar për ta ngritur (në kulminacion) moralin«.

Edhe pse morali është tëjjet i nevojshëm, ka fatkeqësisht njerëz të cilët e kanë humbur besimin në te, nuk shkojnë gjurmave të tij; por pa zgjedh mënyrën, tentojnë ta arrijnë qëllimin e vet. Këto njerëz relativisht shpejt humbin, kuptojnë se kanë gabuar atëher kur gjë është e kotë. Shembuj të tillë kemi shumë, por, asi që i shkojnë këta janë pak, shumica hyjnë në punë të pamoralshme gjithënjë e më tepër.

Pse, për çdo gjë kërkohët dokument? Pse arkat e të hollave janë aqë të rënda dhe të forta? Sikur të mos ishin vjedhja, rrena, tradhtia këto nuk do të nevojitnin. Jeta do të ishte më e bukur dhe më harmonike, nuk do të jetonin, me frigë se, sot apo nesër, do të na ndodhë diçka e papritur nga mungesa e kësaj dukurie shoqërore.

Qamil MUJA kl. IV. 1975/76

SI I TREGOI ZOTI xh. sh. IBRAHIMIT a. s. PËR RINGJALLJEN

VE IDH KALE IBRAHIMU RAB-BI
ERINI KEJFE TUHJI MEVTA KALE EVE-
LEM TUËMIN KALE BEL VE LAKIN LI-
JETMEIN-NE KALBI KALE FEHUDH ER-
BEATE MINET TAJRI FESUR HUN-NE
ILEJKE THUM-ME XHAL ALA KUL-LI
XHEBELIN MIN HUN-NE XHUZEN THUM
-MEDUEHUN-NE JEETINEKE SAËJEN
VEËALEM IN-NALLAHE AZIZUN HAKI-
MUN (Kap. »El-Bekare«).

»Perendi, o i dashuri i im! Kur i tha Ibrahimimi a. s. O Zot! Tregom se si ringjall të vdekurit? Zoti i tha: A nuk beson ti në këtë? Ibrahimimi a. s. i tha: Po, i besoj, por dua ta shoh me sy që të më qetësohet zemra ime, (për këtë po të pyes). Zoti i tha: pra, merri katër zogj e therri! Coptoi ata dhe me copat e tyre bën kombinime, pastaj hudhe nga një copë prej tyre nëpër malet rreth teje, pastaj ti thirri ato, që të vinë më të shpejtë ke ti! Ta dish se vetem Zoti është i vetmi ngjallës dhe veprues mbi tokën edhe me dije të plotë«.

Në tefserin e Hazinit thuhet se pyetjet e Ibrahimit a. s. te Zoti xh. sh. ishin për këto dy shkaqe:

Ai dual një ditë në bregdet. Aty pa një shtazë të coftë, të cilën, kur vinin valët e detit mbi te e hanin peshqit, ndërsa kur lar-gohej uji, atëherë e hanin shtazët dhe shpezët. Atëherë Ibrahimimi a. s. tha: O Zot! Unë e di se ke për të mbledhur gjymtyrët e kësaj shtaze dhe ke për ta ngjallur prapë këtë, por, të lutem të më tregosh që të shoh mënyrën e ringjalljes dhe të më qetësohet zemra. Por, thuhet se, ky vërsët ka zbritur për shkak se Nemrudi e pyeti Ibrahimimin a. s. për këtë çështje. Dhe vijon kështu: Ibrahimimi a. s. i tha Nemrudit: Zoti im është fuqishëm të bën të jetosh dhe të vdesish; Nemruti iu përgjeggj: Edhe unë i bëj të vdesin njerëzit dhe të ringjalljen. Ibrahimimi a. s. tha: Vetëm Zoti i jep shpirt të vdekurit. Atëherë Nemruti i tha: A e ke parë ti me sy atë punë? Ibrahimimi me qenëse nuk e kishte parë mënyrën e ringjalljes, heshti, por tha në vehte: Kam për ta lutur Zotin që të më çfaq mënyrën e ringjalljes, që t'i them po, kush do që të më pyeti prapë a e ke parë me sy?

Zoti e dinte se Ibrahimimi a. s. ka besim të plotë, por e pyeti atë: A nuk beson? Ai vendosi t'i tregoi Ibrahimit dhe të mos dhe të mos kujtojë bota keq për lutjen që e bëri ai.

Komentatori i shquar i Kuranit Fahri Erraziu thotë se zogjët që i zgjodhi Ibrahimimi a. s. për t'i therur janë këto: »Taus, sorrë, kakosh dhe pëllumb«.

Perendia i tha Ibrahimit për t'i marrë këto katër zogjë për t'i therur. Gjymtyrët e këtyre zogjëve mund të kombinohen më lehtë me njena tjetrën.

Thuhet se, Ibrahimimi i ka therur këto katër zogj, i ka rrjepur dhe i ka nda në katër pjesë; ka bërë kombinime me to, pastaj i ka pjestuar dhe i ka hudhë në katër male për rreth ti; duke i mbajtur kokat e tyre afër veti; pastaj cilin zog e th rri në emër të vet i erdhi fluturim. pa se, secila copë u bashkua me gjymtyrët e veta, dhe erdhën fluturim te Ibrahimimi a. s. dhe iu bashkangjitën krenave të vet.

Bejdaviu dhe Sujutiu thonë se nga se nga vërsëti që tregoi ngjarjen e Ibrahimit a. s. me zogjët, kuptohet se ai është tepër i madhëruar te Zoti xh. sh. Zoti xh. sh. jo vetëm që Ibrahimit a. s. ia plotësoi dëshirën, por njëherit ia plotësojë edhe Yzeirit a. s. të cilin, pas një qind vitesh e bëri me fëmijë edhe pse me vonesë, kurse Ibrahimit a. s. ia pranoi lutjen menjëherë dhe ia tregoi mënyrën e ringjalljes.

Zoti nuk i tregoi vetëm Ibrahimit a. s. mënyrën e ringjalljes, por njëherit edhe tërë njerëzisë. Zoti xh. sh. me madhërin e Tij, ia bërë të mundur çdo profeti që të përgjigjet në pyetjet që i bën populli. Zoti e tha këtë vërsët vetëm e vetëm për t'i mposhtur disa individë që e quanin vehtën perendi dhe të mos thonin kurrë e për jetë që nuk mund t'i ngjallin dhe mund t'i bëjmë të vdesin. Me këtë vërsët ua mbylli Zoti gojën të gjithë Nemrutëve që e quanin vehtën perendi dhe se përveç tyre nuk ka zot, vetëm ata janë mëshirues dhe se vetëm prej tyre duhet kërkuar ndihëm.

Hamdi MORINA kl. V. 1975/76

SHKURORIZIMI

Shkurorizimi në fenë islame është i lejuar, por në bazat dhe të drejtat e ligjit islam është si e keqe e domosdoshme. Meqenëse shkurorizimi është shpallur si gjë e keqe, lejohet vetëm në baza principiele e jo nga mendjemadhësia ose kryelartësia siç edhe nga ky hadith i Profetit a. s. (EBDAGUL HALILI INDALL-LLAHI ET-TALAKI) »Vepra më e urrejtur te Zoti xh. sh., prej gjërave të lejuara është shkurorizimi«. Me lëshimin e gruas, për burrin, nënkuptohet shkatërrimi i lidhjes bashkëshortore. Lëshimi i gruas mund bëhet gojarisht ose me shkrim.

Burri mund ta lëshojë gruan me një fjalë që ka kuptimin e lëshuarjes, të përsëritur tri herë. Burri i tillë nuk mund të lidhë kurorë të re me të njejtën grua, gjersa është shkurorizuar me shkurorizimin e lartëshënuar. Te martesë e dytë mund të vijë pas martesës së saj me një burrë tjetër, gjegjësisht, pas vdekjes së burrit apo shkurorizimit nga ai.

Kemi dhe shkurorizim me marrëveshje e bashkëshortëve. Marrëveshja apo pëlqimi

i tillë bëhet në shumë mënyrë, kur gruaja ia falë burrit mehrin që ka pasë ta marrë prej tij, me kontratë që ai ta lirojë nga lidhja bashkëshortore. Poashtu, nëse gruaja jep më shumë, se çka ka marrë si mehër, shkurorizimi lejohet, por burri gabon me e marrë atë sasi pasurie, sidomos nëse ai vetë është shkaktar i shkurorizimit.

Poashtu në radhën e shkurorizimit të arsyeshëm është edhe ky: Kur burri nuk është i aftë për kryerjen e detyrave bashkëshortore për shkak të të metave të tij.

Gjithashtu gruaja mund të kërkojë shkurorizim nëse burri i saj një kohe të gjatë nuk kujdeset për furnizimin dhe mirëvajtjen e familjes.

Duhet gjithë të kemi ndër mend se një fjalë e thënë pa menduar mund të çojë drejt shkatërrimit të kurorës, dhe shkatërrimit të shoqërisë familjare.

Abdulla AHMEDI kl. IV. 1975/76

KUSHTUAR MUHAMEDIT a. s.

Kur të erdhi shpallja e parë,
mbete i hutuar.

Kur të erdhi e tëra,
mbete i gezuar.

I dërguar ke qenë,
dhe ty të besuam.
Urdhërat qe ke dhënë,
të gjitha i zbatuam.

Fjala jote qe e ndritur,
o. i dërguar i Profet.
Ne zemër të çdo muslimani
Ti do te rrojsh për jetë.

Ali RAMÇAJ kl. III. 1975/76

RUBRIKA: A E DINI SE . . .

Kur u mbajt xhumaja e parë në Islamizëm?

eMndohet se Muhamedi a. s. xhumanë e parë e ka falë në Meke ose në Medine, por nuk është ashtu.

Xhumaja është bërë obligim (farz) për muslimanët në natën e Isras dhe të Miraxhit, që do thotë, një vit para shpërnguljes së M. a. s. prej Mekes në Medine.

Muhamedi a. s. si dhe muslimanët tjerë, nuk kanë guxuar të takohën haptas në vendet publike. Në ato rrethana që egzistonin në atë kohë në Meke, muslimanët dëboeshin prej Mekeje, nga terrori që mbretëronte, nuk ishin në gjendje ta kryenin këtë obligim fetar.

Pas takimit të dytë të M. a. s. me medinasit, i dërguari i Zotit e dërgoi Esad ibni Zeraren në Medine, që t'i drejtojë njerëzit në rrugë të drejtë dhe t'u sqaroi parimet islame atyre që i kishin pranuar islamizmin. Esadi, me një grup muslimanësh, numëri i të cilëve arrite në 40, për herë të parë në historinë e islamizmit e fali xhumanë. Kjo xhuma u falë në vendin e quajtur Hezmun-Nëbit, i cili gjindet afër Medinës nja 1500 metra.

Muhamedi a. s. xhumanë e parë e ka falë pas shpërnguljes në Medine. Ai në Kubë, në periferinë e sotme të Midinës, qëndroi katër ditë; të hënën, të martën, të mërkurën dhe të enjten, kurse të Premten u nis prej Kubasë për në Medine. Koha e xhumasë e zuri në rrugë, në luginën e quajtur Salem ibni Avf, ku edhe e fali xhumanë e parë. Teksti i hutbes së kësaj xhumaje ruhet edhe sot.

Si i këshilloi H. Omeri gjykatësit?

Do të jesh musliman i mirë nëse i përvehtëson katër norma:

Nëse gjykon në mes dy vetëve, ki kujdes të vërtetosh se cili prej tyre ka të drejtë; jepi kurraj të dobëtit-fajtorit, sepse, në këtë mënyrë ia ngrit moralin, ia zgjidh gjuhën dhe e përfiton që të të zëjë besë; zotoju të pa njohurit se do të përkrah, nëse nuk vepron kështu ai do të hjekë dorë nga e drejta që e gëzon; nëse nuk je i sigurtë se cili është i drejtë prë të prua vendimin atëherë përpiqu t'i nivelizosh.

Njëherë...

Në kohën e një sunduesi islam paraqitët një njeri i cili pohonte se është profet i Zotit. Ka qenë burgosur, e më vonë edhe pushkatuar.

Pak më vonë paraqitët një tjetër, i cili pohonte se është zot, prandaj sunduasi e fton për përgjegjësi dhe e pyet; a thua vallë nuk ke ndëgjuar që unë kamë dënuar me vdekje personin i cili ka pohuar që është vetëm profet.

— Ke patur të drejtë — përgjigjët i marri — sepse unë as që e kamë pas dërgua.

Si u përgjegj Llukman Hekimi?

Në pyetjen se si e ka grumbulluar gjithë atë urtësi-dituri, ai përgjigjët: — I kamë tubuar-marrë nga njerëzit e pa matur, të ngathtë dhe të pa ditur: kurdo që kam vërejtur ndonjë budalli apo turp, jam mësuar që të mos veproji ashtu.

Kush ka qenë Llukman El-Hakim?

Në literaturën islame dhe në tërësi në atë të lindjes, shpesh na bie në sy fytyra legjendare e Llukman-Hakimit, apo Llukmani i dijshtëm siç e quanin zakonisht.

Historjanët janë divergjentë në mendime rreth Llukmanit: disa thonë se ai ka qenë profet, disa thonë ka qenë besimtar i mirë dhe njeri i devotshëm, ndërsa shumica ndërmuese qëndrojnë në atë pikëpamje se kanë të bëjnë me mjekun i cili ka jetuar në kohën-epokën e paraislamizmit. Atij i përshkruajnë proverba të ndryshme, thënjë të matura si edhe disa të vërteta medicinale.

Llukmani ka jetuar. Këtë e vërteton edhe Kurani. Në kaptinën »Llukman« thuhet: »Edhe Llukmanit, me të vërtetë i kemi dhënë urtësi-dituri«. Në këtë kaptinë të Kuranit, në vërsëtet në të cilët bëhët fjalë për këshillimet e mrekulluashme të tij, që ia drejton të birit, shihet se Llukmani ka qenë njeri mjaft intelektual, i mençur dhe me përvojë.

Ibni Xheriri transmeton një ndodhi nga jeta e këtij mendimtari:

Gjersa ende Llukmani ishte rob-skllav, zotëriu i tij e urdhëron që t'i prej një dele dhe tja bjerë dy pjesët më të mira të mishit. Llukmani ndëgjon, e pret delen dhe ia sjell zotëriut të vet gjuhën dhe zemrën. Herën tjetër zotëriu kërkon që Llukmani tia

prejë delen dhe t'ia sjellë dy pjesët më të këqia të mishit të deles. Llukmani prapë ia bjen zemrën dhe gjuhën. Kur zotëriu e pyet si mundët që zemra dhe gjuha të jenë dy pjesët më të mira të mishit dhe në të njëjtën kohë edhe më të këqia, ai përgjigjet:

Nuk ka asgjë më të bukur se këto kur janë të mira, ndërsa nuk ka asgjë më të keqe se këto kur janë të deferuara.

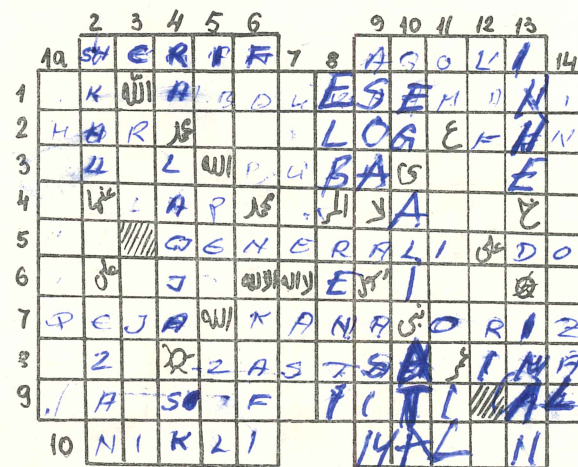
Rubrikën e përgaditën:

M. AJDINI e S. RASHIDI kl. V. 1975/76

FJALËKRYQI

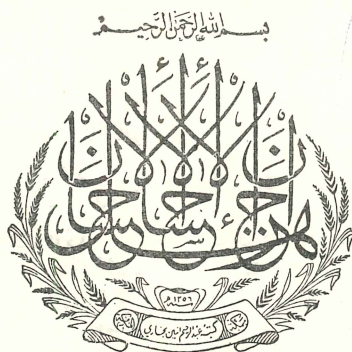
HORIZONTALISHT: 1a. Emër mashkulli musliman — mbiemri i shkrimtarit të romanit »Komi-sari Memo«. 1. Ari (fr.) — emri i halifit të parë Abasij. 2. Socialist utvpist Tomas — Zhvillimi i bisedës në mes dy personave — FFN. 3. Jetëshkrim — një shpezë shtëpiake — emri i një idoli të arabëve para islamit (pask.). 4. Një kafshë shtëpiake — fjalë nderi për mpa të madhin (tur.). 5. Incialët e emrit dhe mbiemrit të një shkrimtari shqiptar — personazhi kryesor i një romani të I. Kadares — notë solmizimi. 6. Një shkronjë arabe — industria e traktorëve në Zemun. 7. Emri i dytë i një qyteze të Krahinës sonë — ngjyrë flokësh për femra — ushqimi kryesor në lindje. 8. Një mbiemër — fabrikë e automobilave e Beogradit — ka (sërb.). 9. Të bërit e të hollave të rrejshme — simboli i metalit të lehtë. 10. Një metal »Ni« — një ekipë futbolistike nga Italia.

VERTIKALISHT: 1. Emri dhe mbiemri i një artisti të famshëm egjiptjan. 2. Gradë, pozitë — lajmërim për namaz. 3. Një ekipë futbolistik të gr. lindor liga e dytë — emri i kompozitorit Koci (shq.). 4. Zoti i egjiptasve të vjetër — fisi, mahalla — auto targa e Shkupit. 5. Rob (ar.) — mbiemri i selektorit të futbollistëve gjermano-perendimore — figur në shah. 6. Emër mashkulli arab — një shkronjë arabe. 7. Kafshët të cilat më se 6 muaj kullosin jashtë — mik (fr.). 8. Një e lashtë — emër, lloj dashi. 9. ASOA — emri i dëshmorit gjakovar Vokshi. 10. Një dialekt i gj. shqipe —

emri i poetit Asllani — përemër pronor. 11. Prej (ang.) — mbytim (ser.) — ai (fr.). 12. Emrat femror sipas tretjës në gj. arabe — numër themelor fem. 13. Tërmin nga texhvidi — besim. 14. I përgjithshëm.

Miftar AJDINI kl. V. 1975/76

		M A R S I													
D.sipas kal. botëror	Ditët e javës	D.sipas hixhretit	Inseki		L.diellit		Dreka		Ikindija		Akshami		Jacija		
			All. turka	All. franga	All. turka	All. franga	All. turka	All. franga	All. turka	All. franga	All. turka	All. franga	All. turka	All. franga	
			O.M.	O.M.	O.M.	O.M.	O.M.	O.M.	O.M.	O.M.	O.M.	O.M.	O.M.	O.M.	O.M.
1	e martë	10	10,58	4,43	12,28	6,04	6,27	12,04	9,37	3,42	12,00	5,37	130	7,07	
2	e merkurë	11	56	33	26	3	26	3	36	13	00	38	31	9	
3	e enjte	12	53	31	24	2	25	3	36	14	00	40	31	11	
4	e premte	13	10,49	4,29	12,21	6,01	6,23	12,03	9,35	3,42	12,00	5,41	1,31	7,12	
5	e shtunë	14	46	27	19	6,00	22	3	34	15	00	42	31	13	
6	e dielë	15	43	25	16	5,58	21	3	34	16	00	43	31	14	
7	e hënë	16	40	23	13	56	20	3	33	16	00	44	31	15	
8	e martë	17	37	21	10	54	19	3	33	17	00	46	31	17	
9	e merkurë	18	34	20	7	53	17	3	32	18	00	47	31	18	
10	e enjte	19	31	18	4	51	16	3	32	19	00	48	31	19	
11	e premte	20	10,28	4,16	12,01	5,49	6,15	12,03	9,31	3,49	12,00	5,49	1,31	7,20	
12	e shtunë	21	26	15	11,59	47	13	2	31	20	00	51	31	22	
13	e dielë	22	23	14	55	46	11	2	30	21	00	52	31	23	
14	e hënë	23	21	13	52	44	10	2	29	21	00	53	31	24	
15	e martë	24	18	11	49	43	9	2	28	21	00	54	31	25	
16	e merkurë	25	15	9	46	40	7	1	27	21	00	55	31	26	
17	e enjte	26	13	8	43	38	6	1	27	22	00	57	31	27	
18	e premte	27	10,10	4,06	11,40	5,36	6,05	12,01	9,26	3,22	12,00	5,50	1,31	7,29	
19	e shtunë	28	6	4	37	35	3	1	25	23	00	59	31	30	
20	e dielë	29	3	2	34	33	2	1	25	24	00	6,00	31	31	
21	e hënë	30	10,00	4,00	31	31	6,00	12,00	25	25	00	1	31	32	

xx

22	R e b i u l A h i r IV													
22	e martë	1	956	3,57	1,28	5,29	5,55	12,00	9,24	3,25	12,00	6,02	1,32	7,34
23	e merkurë	2	53	55	25	27	57	59	24	26	00	3	32	35
24	e enjte	3	50	53	22	25	55	58	23	26	00	4	32	36
25	e premte	4	47	51	19	23	54	58	23	27	00	6	32	38
26	e shtunë	5	43	49	16	22	52	58	22	28	00	7	32	39
27	e dielë	6	39	46	13	20	51	58	21	28	00	8	32	40
28	e hënë	7	36	44	10	18	50	58	21	29	00	9	32	41
29	e martë	8	32	41	7	16	48	57	20	29	00	10	32	42
30	e merkurë	9	29	39	4	14	47	57	20	30	00	11	33	44
31	e enjte	10	9,26	3,37	11,2	5,13	5,45	11,56	9,19	3,30	12,00	6,12	1,33	7,45

Lexues të nderuar-vëllezër!

Për çdo herë të lexoni fletën.
»NURË«

Na shkruani për përshtypjet e juaja

Nëse ju pëlqen, i porositni edhe të
tjerët ta lexojnë

Do të përpiqemi që këtë fletë ta
bejmë sa më të afërt për lexuesit
e nderuar

NURË« s'pari për fëmijun e juaj,
për vëllaun, për mikun.

NURË

E BOTON SHOQATA E NXËNËSVE TË MEDRESES
»ALAUDIN«, PRISHTINË

REDAKTOR KRYESOR DHE PËRGJEGJËS
QAMIL MUJA

E REDAKTON KOLEGIUMI:
AGIM REXHEPI, QEFLI OSMANI, TAXHUDIN
ZENELI DHE NEXHAT IBRAHIMI

FLETA DEL NË ÇDO DY MUAJ

SHKRIMET I DËRGON:
KËSHILLI REDAKTUES I »NURIT« PRISHTINE F.

NJË NUMËR KUSHTON 5 DINAR

Është lejuar botimi i fletës »Nurul Kur'an« me vendimin e Sekretaria-
tit për informata të Kuvendit të KSA të Kosovës dhe Këshillit ekzeku-
tiv, nr. 01. 650—64, të datës 18 mars të vitit 1975, në Prishtinë

Shtyp Ndërmarrja shtypëshkronjëse grafike »Progres«
Mitrovicë

1000 copë

